

U BiH postoje četiri termoelektrane, dve u Republici Srpskoj i dve u Federaciji BiH. TE U Tuzli i Kaknju su vlasništvo EPBiH a Ugljevik i Gacko ERS. Ove termoelektrane imaju devet blokova ukupne instalisane snage 1.765 MW.

Svi blokovi su izgrađeni pre 1990. i koriste lignit i mrki ugalj iz okolnih basena. Sve blokove karakteriše niska energetska efikasnost. Oni u proseku troše između 11.500 i 14.500 kJ za proizvodnju jednog KWh električne energije, pa se njihova energetska efikasnost kreće između 25 i 31%, dok je efikasnost modernih termoelektrana iznad 41%.

U izgradnji je i prva privatna termoelektrana Stanari u Republici Srpskoj, koja je dobila privremenu dozvolu za rad i ove nedelje počinje sa probnim radom u punom kapacitetu. Najavljenju izgradnju TE Ugljevik 3 ruske kompanije Comsar prate brojne kontraverze uz proteste stručnjaka, opozicije i sindikata, a početak gradnje odlagan je nekoliko puta. Pristupanjem Energetskoj zajednici Bosna i Hercegovina je preuzela i obavezu smanjenja štetnih emisija. Ovo zahteva milionske investicije u modernizaciju ili zamenu postojećih blokova kako bi se njihov rad uskladio sa zahtevima Direktive o velikim ložištima.

Samo za odsumporavanje u TE Ugljevik troškovi se procenjuju na 100 miliona evra, dok je još 10 miliona evra potrebno za smanjenje emisije prašine. Kod TE Gacko trošak za smanjenje prašine je 10+46,5 miliona, a za smanjenje NOx 9,2 miliona. U TE Kakanj troškovi za smanjenje emisija SO2 za tri bloka iznose 27+25+47 miliona, a za smanjenje emisija NOx 12,5+11,5+21,5 miliona. Kada je u pitanju TE Tuzla, za smanjenje emisija SO2 na tri bloka potrebno je 35+35+41,5 miliona, a za smanjenje emisija NOx 14,5+4+4,3 miliona evra.

TE Ugljevik mora drastično da smanji emisije sumpor-dioksida s obzirom da godišnje proizvede i do 160.000 tona, što znači da izbacuje i do 125 puta više emisija SO2 nego što je dozvoljeno evropskim propisima. Do 2017. potrebno je smanjiti emisije na prihvatljivih 200 mg po kubnom metru na šta se BiH obavezala potpisivanjem ugovora o osnivanju Energetske zajednice.

Zbog toga je RITE Ugljevik 2009. od Vlade Japana podigao kredit od 90,5 miliona evra za izgradnju postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova. Sredstva su postala operativna 2011. Za konsultanta, na osnovu smernica Japanske Agencije za međunarodnu saradnju, izabran je nemački Hamon Enviroserv GmbH. Imenovana je i Radna grupa za realizaciju projekta. Do 2020. naplaćivaće se samo kamate na kredit, a u februaru iste godine stiže na naplatu prva rata kredita koji će se otplaćivati do 2039.

Izgradnja postrojenja je trebala biti završena 2013. ali je tek u avgustu te godine upućen poziv za prekalifikaciju. Međutim, ni krajem 2015. nije bilo poznato ko gradi postrojenje kao ni da li je to isplativo.

U Studiji Energetske zajednice iz 2013. navodi se da TE Ugljevik košta privredu BiH više od 1,05 milijardi evra godišnje, što je polovina od ukupnih šteta od zagađenja iz termoelektrana u BiH. Novo postrojenje za odsumporavanje povećaće troškove RITE za skoro 18 miliona evra godišnje, jer će pored 5,5 miliona evra za ratu kredita biti potrebno izdvojiti oko 12,3 miliona evra za upravljanje ovim sistemom. Bez novih velikih ulaganja, termoelektrana će moći da radi do 2025.

Prema ugovoru koji su Slovenija i BiH potpisale 1981. Slovenija ima pravo na trećinu struje iz Ugljevika na osnovu ulaganja u ovaj objekat. U arbitražnom postupku, koji je pokrenut pred Međunarodnim centrom za rešavanje investicionih sporova Svetske banke, odlučivaće se o tužbi koju je Slovenija podnela protiv BiH za neisporučenu energiju. Odštetni zahtev iznosi 758 miliona evra.